

Bruxelles, den 24.3.2014
COM(2014) 173 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Borgerdialoger - et bidrag til udviklingen af et europæisk offentligt rum

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Borgerdialoger - et bidrag til udviklingen af et europæisk offentligt rum

Efterhånden som Europa kommer sig oven på den finansielle og økonomiske krise, træffes der flere og flere beslutninger på europæisk plan, som har direkte indvirkning på folks hverdag. Det er derfor nu, vi skal overveje, hvordan de demokratiske strukturer i EU kan styrkes yderligere. Før Europa gennemfører de store reformer, dette kræver, skal både nationale politikere og EU-politikere have en bred debat med borgerne om, hvordan Europa skal se ud i fremtiden. Det skal være en ægte europæisk debat med borgerne i centrum.

Derfor har Europa-Kommissionen testet og udviklet et nyt kommunikationsværktøj til at supplere de eksisterende instrumenter, som inddrager folk direkte, nemlig borgerdialoger. Konceptet bygger på modellen med lokale debat- og dialogmøder, borgerhøringer, foretræde for byrådet mv., hvor politikere lytter til og debatterer med borgerne om politik og de afgørelser, der træffes.

Alt i alt er der afholdt 51 borgerdialoger i medlemsstaterne. Af 28 EU-kommissærer deltog de 22, sædvanligvis sammen med repræsentanter for Europa-Parlamentet og nationale eller lokale politikere (se tabellen i bilaget). Dette gav borgerdialogerne en ægte europæisk dimension, som styrkes af det forhold, at der i mange medlemsstater nu arrangeres lignende debatter på nationalt, regionalt og lokalt plan.

Rækken af over 50 dialogmøder indledtes i september 2012 og fortsatte ind i marts 2014 som en ramme om Borgernes Europaår 2013. Debatterne stod således centralt i det europæiske års målsætninger om en markering af 20-årsdagen for indførelsen af EU-borgerskab med Maastrichttraktaten og forberedelsen af valget til Europa-Parlamentet i maj 2014. Dette vil være et afgørende øjeblik for borgerne med hensyn til at beslutte, hvilken retning de ønsker, at Europa skal tage.

Kommissionens erfaring med borgerdialoger gennem disse 18 måneder viser, at de kan være et effektivt supplement til de eksisterende værktøjer, f.eks. offentlige høringer, som sætter borgerne i stand til at udnytte deres rettigheder som unionsborgere fuldt ud. Borgerdialogerne er endnu en mulighed for borgerne til at få indflydelse på de afgørelser, der træffes på EU-plan. Debatterne gav borgerne lejlighed til at udtrykke deres holdninger og stille spørgsmål om de emner, de fandt vigtigst (f.eks. at overvinde den økonomiske krise), mens kommissærerne og andre politikere havde lejlighed til at lytte direkte til borgerne, redegøre for politikkerne og påpege håndgribelige virkninger af afgørelser truffet på EU-plan for borgerne og deres hverdag. Dialogerne har derfor markeret sig som et instrument til oplysning af befolkningen og genopretning af tilliden til de europæiske og nationale institutioner og til at gøre borgerne opmærksomme på, at deres stemme tæller i EU.

Det forhold, at dialogerne omfatter medlemmer af EU-institutionerne og aktører på nationalt plan, og at formen er blevet udbredt i medlemsstaterne, viser tydeligt, at de kan være et effektivt bidrag til udviklingen af et europæisk offentligt rum. Et rum, hvor europæere taler med hinanden frem for om hinanden, hvor EU-emner debatteres fra et europæisk synspunkt, og hvor der opstår en europæisk fortælling, som bygger på vores fælles værdier og tager hensyn til nationale og regionale særtræk. Samtidig vil dette rum også give mulighed for at vise borgerne, at der ligesom på nationalt plan også er en vifte af politikere og politikker på EU-plan at vælge imellem.

POLITISK KONTEKST: EN CHANCE FOR AT STYRKE DEMOKRATIET

1.1. Store fremskridt

Den finansielle og økonomiske krise har været katalysator for forandring. De drastiske skridt, der er taget i retning af en udbygget økonomisk og monetær union, har medført større samordning og beslutningstagning på EU-plan. Den Europæiske Union har foretaget et tigerspring. Den har indført nye instrumenter og politikker til afhjælpning af virkningerne af og årsagerne til krisen og til at hindre vanskelighederne i at eskalere i fremtiden – f.eks. ved at oprette den europæiske stabilitetsmekanisme med en lånekapacitet på 500 mia. EUR, indføre det europæiske semester for at sikre en meget strengere samordning af medlemsstaternes økonomi- og finanspolitik og få centrale dele af bankunionen bragt på plads for at gøre det finansielle system mere stabilt og undgå, at skatteborgerne kommer til at betale for bankernes fejltagelser. Disse forandringer skal følges op af reformer, som skal gøre de nye strukturer meget mere demokratiske og sikre åbenhed og ansvarlighed.

I "En plan for en udbygget og egentlig ØMU"¹ blev det skitseret, hvilke institutionelle ændringer der var brug for, og hvordan man kan opbygge politisk bevidsthed og indflydelse. Den danner grundlag for forslag om at tage skridt i retning af en finanspolitisk union og i sidste ende en tættere politisk union.²

Krisen har skabt en vis mistillid til regeringer og politikere på både nationalt og europæisk plan. For at modvirke dette skal der gøres en ekstra indsats for at komme i kontakt med, lytte til og oplyse borgerne om, hvordan EU-politikkerne kan hjælpe dem, hvordan borgerne udøver de rettigheder, som unionsborgerskabet giver dem, og hvordan de kan udnytte systemet med repræsentativt demokrati til at få indflydelse på EU-plan. Debatten med borgerne om den politiske forandring, der skal til, skal tages før, og ikke efter at de nye strukturer er indført.

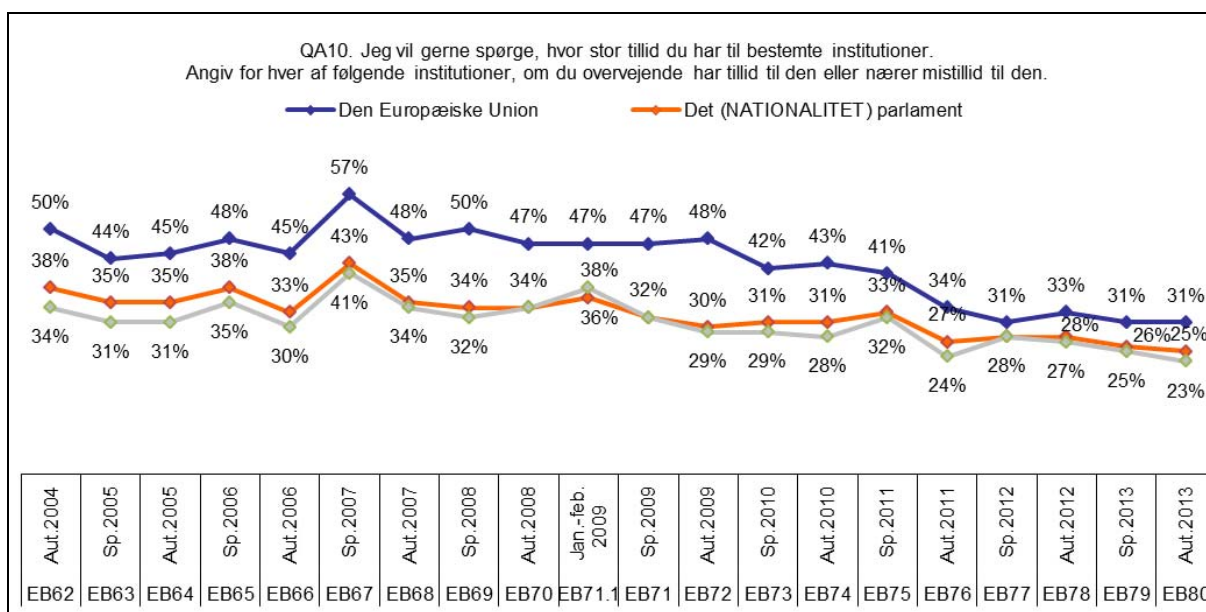
¹ COM(2012) 777.

² COM(2012) 777 final/2; jf. også Tale om Unionens tilstand 2013.

Initiativet med borgerdialoger har fået et vigtigt supplement i form af EU's sektorpolitikker, hvor der arbejdes med at genopbygge borgernes tillid til EU-styring gennem dialoger, f.eks. på forskningsområdet.³

1.2. Behovet for at genopbygge tilliden

Borgerdialoger er en central del af denne debat. De blev indledt på et tidspunkt, hvor en række Eurobarometerundersøgelser viste, at krisen bidrog til et fald i tilliden til EU fra 57 % til 31 % og til nationale institutioner fra 41 % til 23 % fra foråret 2007 til efteråret 2013.⁴ Ligeledes er EU's image i offentligheden gennem de seneste år falmet, og europæerne er blevet mindre optimistiske med hensyn til Unionens fremtid.⁵

Standard Eurobarometer 80 – efteråret 2013.

Sideløbende med tillidstabet ses en udbredt følelse hos europæerne af, at deres mening ikke tæller. Mens antallet af europæere, som kunne erklære sig enige i udsagnet "Min stemme tæller i EU", er faldet fra 38 % i foråret 2009 til blot 29 % i efteråret 2013, steg antallet af uenige fra 53 % til 66 %.⁶ Kun i én medlemsstat – Danmark – mener over halvdelen af befolkningen, at de faktisk har indflydelse på EU's dagsorden. I visse medlemsstater, som

³ Et godt eksempel er VOICES-initiativet (www.voicesforinnovation.eu), som er en tværeuropæisk borgerhøringsproces, hvor borgernes idéer indsamles gennem direkte kontakt og derefter indgår i udviklingen af forsknings- og innovationspolitikken. Ligeledes styrker initiativet "Special Initiative for Citizen Engagement in Science 'Have your say...about science'" og "Mobilisation and Mutual Learning Action Plans" offentlighedens og flere aktørers medvirken i forskning og innovation.

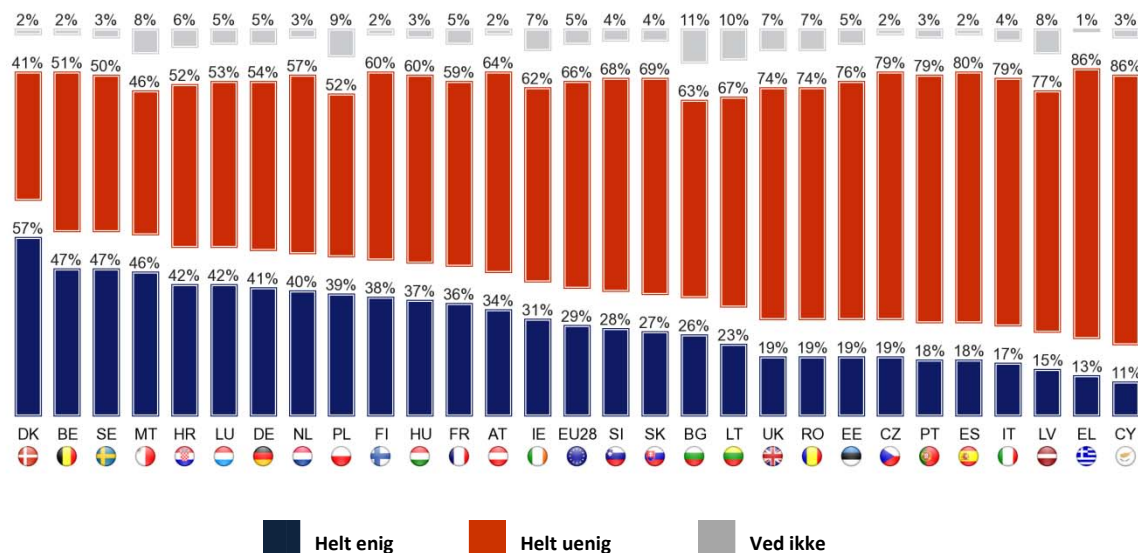
⁴ Standard Eurobarometer 80 (efteråret 2013), s. 5.

⁵ Ibid., s. 9, omend den negative tendens så småt er vendt i løbet af efteråret 2013.

⁶ Ibid., s. 7, omend den negative tendens så småt er vendt i løbet af efteråret 2013.

krisen ramte særlig hårdt – Cypren, Grækenland og Portugal – er kun 11-18 % af borgerne af denne opfattelse.⁷

**QA19.a.3. I hvilken grad er du enig eller uenig i følgende udsagn:
Min stemme tæller i EU**

Standard Eurobarometer 80 – efteråret 2013.

1.3. Borgerdialoger: en ny model med en europæisk dimension

Borgerdialogerne blev opfattet som åbent hus-arrangementer, hvor borgerne blev opfordret til at udveksle synspunkter ligesom på debat- og dialogmøder rundt om i EU. Dialogerne blev afholdt som møder af 1,5-2 timers varighed med tre emner til debat, nemlig genopretning efter den økonomiske krise, borgerrettigheder og Europas fremtid. Desuden blev der drøftet andre emner, som var specifikke for det pågældende land og kommissærens ressortområde. Generelt gjorde den åbne form for debat det muligt for borgerne at rejse ethvert spørgsmål, de ønskede at få belyst.⁸ Der blev informeret bredt om arrangementet i de regionale medier, gennem Kommissionens repræsentationers websteder og via de sociale medier. Dialogerne var helt åbne arrangementer, hvorfor deltagerne ikke kan anses for at være et repræsentativt udsnit af EU's befolkning som helhed. De synspunkter, som borgerne udtrykte på dialogmøderne, var dog i tråd med resultaterne af de repræsentative undersøgelser, som Kommissionen jævnligt foretager.

Formålet med dialogerne var at sætte borgerne i stand til at stille deres spørgsmål om EU's fremtid og EU-politikkerne direkte til deres egne politikere og EU-politikerne. Borgerne fik lejlighed til at tilkendegive deres synspunkter og modtage konkrete oplysninger, men også til

⁷ Ibid., s. 8.

⁸ <http://ec.europa.eu/debate-future-europe>.

at få sat ansigt på EU's politik. Borgernes og de deltagende politikeres reaktion viser sammen med mediernes dækning, at dette mål – som helt klart svarede til deltagernes forventninger – blev nået. Desuden har den direkte udveksling også vist sit værd som et redskab til at demonstrere over for borgerne, at europæiske såvel som nationale politikere står for en bestemt politisk holdning og politik.

Arrangementerne havde fra begyndelsen europæisk karakter. Til de fleste dialoger fik kommissærerne selskab af medlemmer af Europa-Parlamentet foruden nationale, regionale og lokale politikere. Navnlig var medlemmerne af Europa-Parlamentet optaget af debatterne og deltog sommetider fra podiet ved siden af kommissærerne, sommetider fra salen med spørgsmål eller indlæg. Også en række højtstående nationale og regionale politikere som Bulgariens præsident, Østrigs vicekansler og ministerpræsidenter fra nogle af de tyske og Østrigske forbundsstater tog del i debatterne. Borgmestrene i værtsbyerne havde en central opgave i at få kontakt med borgerne. De hjalp med at bygge bro mellem lokale og europæiske spørgsmål og belyste den europæiske dimension af lokale problemer og den lokale dimension af europæiske politiske spørgsmål.

Denne tilgang understregede, at den brede debat om europæiske spørgsmål bør omfatte alle niveauer fra det europæiske til det lokale. Den bidrog til at gøre dialogerne til ægte europæiske arrangementer og dermed udvikle det europæiske offentlige rum. Dette blev understøttet af en række værktøjer og teknikker beskrevet i det følgende.

Alle debatter blev streamet live over nettet på værtsregionens sprog (et eller flere) og på engelsk, og mødelederne stillede spørgsmål eller videregav kommentarer, der var modtaget via de sociale medier, primært Twitter (med det til lejligheden oprettede hashtag #eudeb8) og Kommissionens Facebook-sider. Platformen www.debatingeurope.eu gav mulighed for opfølgende diskussioner.⁹ Flere debatter blev også transmitteret live på regionale eller nationale tv-kanaler af værtsmedlemsstaten.

Navnlig aktiviteten på de sociale medier før, under og efter hvert arrangement viste sig at være mere end blot en mulighed for at gøre en reel begivenhed tilgængelig på internettet. Den gjorde det muligt at forbinde dialogerne med hinanden på tværs af medlemsstaterne og sætte deltagerne i tidligere debatter i stand til at deltage i de efterfølgende dialoger. En online-borgerdialog inddrog alle borgere i hele Europa ved at benytte tv, streaming over nettet og sociale medier.

Nogle dialoger inddrog fysisk borgere fra flere lande, f.eks. debatten i Esch, som var målrettet mod borgere fra "Grande Région", der dækker Luxembourg og de franske, belgiske og tyske naboregioner, og borgerdialogen i Trieste, der omfattede deltagere fra Italien, Slovenien, Kroatien og Østrig.

---

⁹ Det var et bevidst valg at udvide debatten til en eksisterende onlineplatform frem for at oprette en ny. Platformen "debatingeurope" havde allerede over 100 000 følgere i begyndelsen af 2013, som således var potentielle deltagere i de 15 onlinedebatter, der blev afholdt i forbindelse med de fysiske borgerdialoger.

Som afrunding på denne række af borgerdialoger afholdes der et tværeuropæisk arrangement den 27. marts 2014 med deltagere fra alle de værtsbyer, som stod for de over 50 dialoger i perioden september 2012 til marts 2014 i alle medlemsstater. Dette heldagsarrangement foregår umiddelbart før slutfasen af valgkampen op til valget i 2014 til Europa-Parlamentet, og det giver deltagerne anledning til at debattere med en række europæiske og nationale politikere. Det er en anledning til at demonstrere, at EU-politik i lighed med national politik handler om, at vælgerne vælger deres foretrukne politik.

Online-borgerdialogen.

En online-borgerdialog¹⁰ trak ved hjælp af sociale medier borgere overalt i Europa ind i en tværeuropæisk debat. Inden da havde der været et hangout med en række bloggere¹¹ fra forskellige medlemsstater, som er engageret i politiske debatter på nettet og de sociale medier. Disse to onlinedebatter genererede over 15 000 opdateringer på de sociale medier, næsten 5 000 visninger på YouTube og 40 medieindslag.

Selve online-borgerdialogen blev arrangeret i samarbejde med Euronews. Et centralt mål var at åbne onlinearrangementet for så mange mennesker som muligt, så spørgsmålene blev hentet fra flere af dem, der ikke kunne være med på hangoutet, som af tekniske årsager havde en begrænset deltagerkreds. Onlinedialogen foregik som et Google hangout, der blev streamet live på YouTube. Den fulgte efter et "Global conversation"-interview, der blev sendt live i prime time på Euronews (en fusion mellem en klassisk tv-udsendelse og et internetbaseret debatforum).

Mængden af onlinekonversation, der blev genereret af onlinedialogen og chatten med bloggerne, var betydeligt større end på fysiske borgerdialoger, hvilket er en interessant erfaring med tanke på fremtiden og alternative måder at engagere forskellige grupper af borgere på. Da publikummet på nettet ikke nødvendigvis falder sammen med den gruppe, der møder op til fysiske arrangementer, supplerer de to former tydeligvis hinanden.

1.4. Større kontaktflade

En integreret del af borgerdialogkonceptet var, at alle borgere kunne deltage uden at have tilbundsgående viden om EU eller EU-politikkerne. Med meget få undtagelser fik dialogerne deltagelse af borgere, som talte på egne vegne og ikke for bestemte interessegrupper. Deltagerne var ikke udvalgt på forhånd, men borgere, der var interesseret i Europa og i at udveksle synspunkter med europæiske og nationale politikere.

For at gøre dialogerne mere meningsfyldte for deltagerne arrangerede Kommissionen i mange af medlemsstaterne (bl.a. Tjekkiet, Frankrig, Litauen og Spanien) indledende og opfølgende debatter (enten fysiske eller internetbaserede møder). Disse støttede deltagerne i at vælge, hvad de ville prioritere til den primære dialog, og fastholdt den interesse, som blev genereret af diskussionerne.

¹⁰ Onlinedialogen er tilgængelig her: <https://www.youtube.com/watch?v=QHYPDoO9sVKc> .

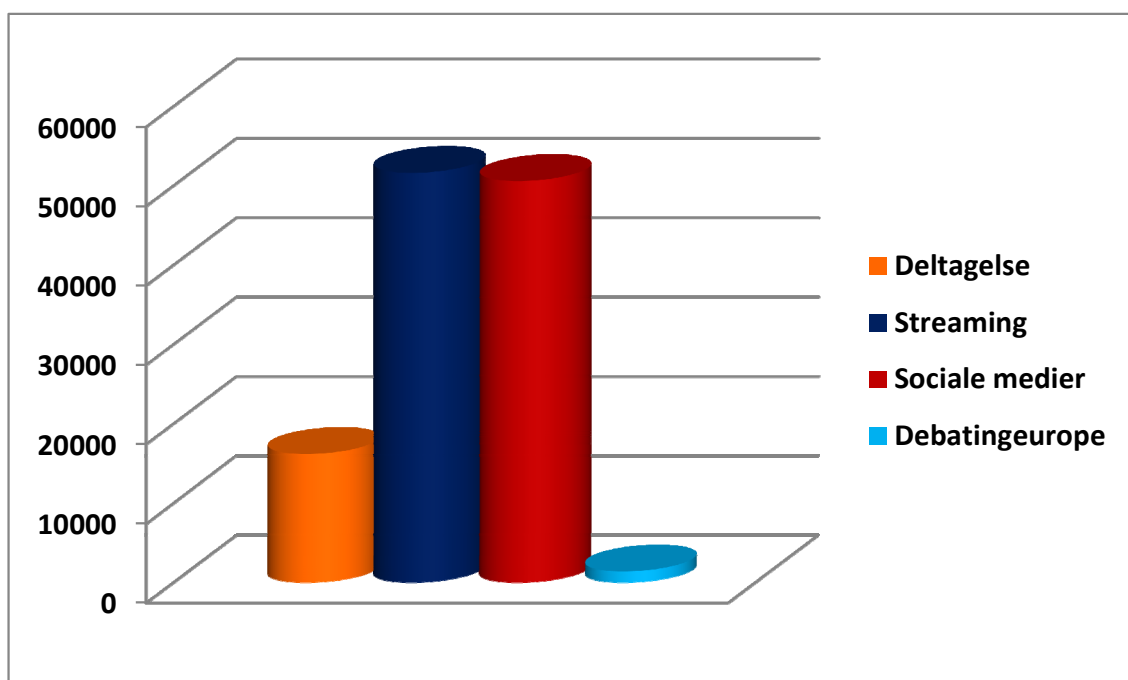
¹¹ Tilgængelig her: <https://www.youtube.com/watch?v=K7qKlqDsKa8> .

Til dialogerne i Sverige og Italien blev der udviklet en effektiv tilgang med tematiske dialoger (med eller uden EU-kommissærer) i forskellige regioner forud for de primære nationale borgerdialoger. Dette gjorde det muligt at forberede de temaer meget omhyggeligt, som betød særlig meget for befolkningen i disse lande.

De fleste borgerdialoger havde en eller flere mediepartnere. Disse var i de fleste tilfælde lokale eller regionale aviser og lokale og regionale radio- og tv-stationer. I visse tilfælde transmitterede den nationale offentlige tv-station dialogerne live i fuld længde eller som udsendelser kort tid efter afholdelsen (f.eks. sendte nationalt tv i Bulgarien, Grækenland, Portugal, Sverige og Kroatien dialogerne live i fuld eller delvis længde).

1.5. Reaktionen

I gennemsnit var ca. 350 borgere fysisk til stede på hver dialog (med et maksimum på 800 i Trieste). Alt i alt deltog over 16 000 borgere i dialogerne. Over 105 000 deltog via livestreaming og på sociale medier, og mange flere fulgte med på tv. Det store potentiale i sociale medier blev særlig synligt på dialogerne i Dublin, Tallinn og Barcelona, hvor det antal personer, der fulgte arrangementet aktivt på internettet, var op til 100 gange større end de fremmødte i mødelokalet.

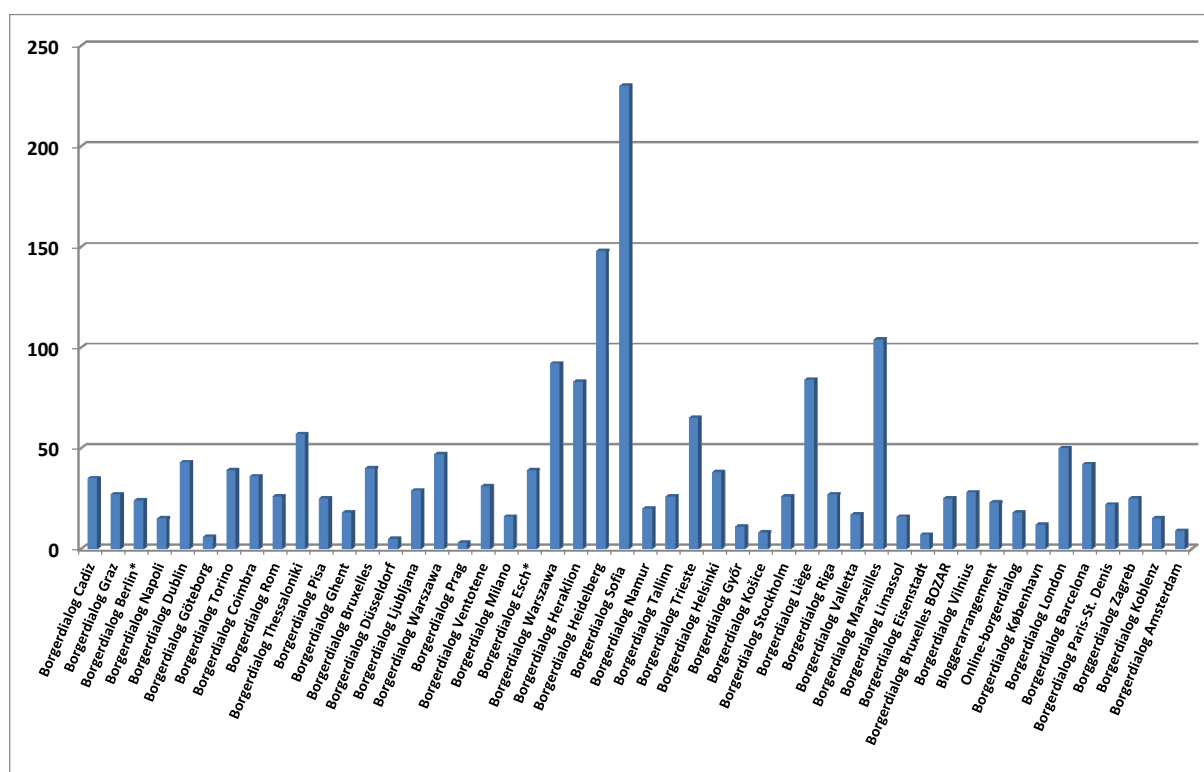

Former for deltagelse i borgerdialoger

De udgør dog stadig kun en brøkdel af EU's samlede befolkning. Dette viser, at EU stadig kun er ved at udvikle dette kommunikationsværktøj. Der er et stort potentiale, idet formen breder sig, og der afholdes flere og flere lignende debatter rundt om på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Men dialogerne er allerede et effektivt supplement til de kommunikationsværktøjer, som Kommissionen (og andre EU-institutioner) anvender til at komme i direkte kontakt med

borgerne, f.eks. offentlige høringer om planer om ny lovgivning og mere specialiserede initiativer såsom Share Europe Online og Back to School.

I mange af borgerdialogerne var det almindeligt at udsende tillæg om EU, institutionerne og de rettigheder, som borgerne har, i de regionale aviser, som havde et samlet oplag på over 12 mio. eksemplarer. Sammen med specifikke interviews med de kommissærer, der deltog i arrangementet, bragt i nationale eller regionale aviser, gav dette en potentiel modtagerskare på 43 mio. avislæsere og 51 mio. læsere af disse avisers webudgaver.¹² Derudover kunne flere millioner europæere modtage information om dialogerne via tv, radio, trykte og elektroniske medier, idet der var livedækning af arrangementerne i et antal medlemsstater og gennemsnitligt 38 medieindslag pr. arrangement, især i massemedierne.

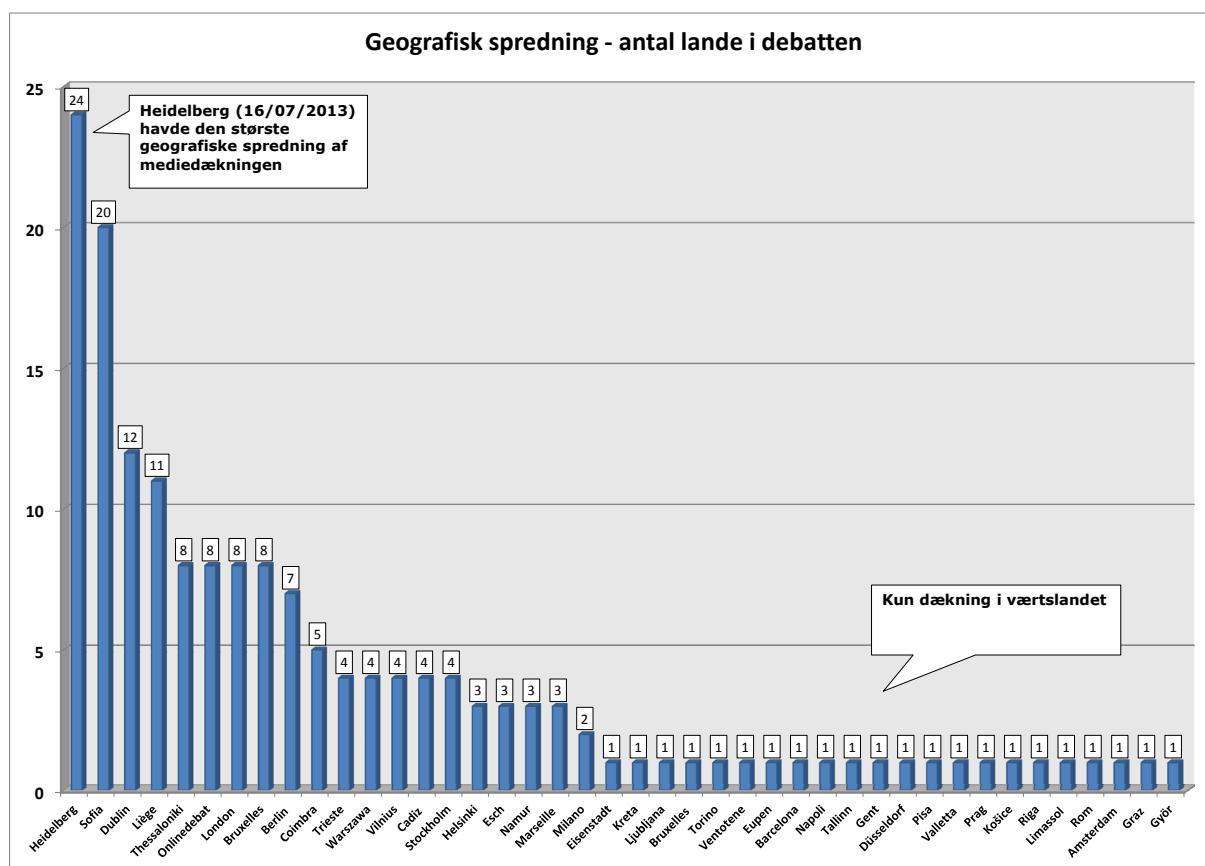

Medieindslag offentliggjort efter borgerdialogen (Cadix-Amsterdam).

Meget ofte var mediedækningen ikke begrænset til det land, hvor debatten blev afholdt, men også udvidet til andre lande (dette gjaldt f.eks. dialogerne i Dublin, Heidelberg eller Liège). Tydeligvis nåede arrangementerne ud til en betydelig større skare, når de blev dækket af massemedierne, især tv og radio. Det blev også tydeligt, at der ud over dækningen af den faktiske debat blev produceret mange medieindslag med fokus på særlige politiske budskaber fra kommissærerne og deres partnere.

¹² Gross rating points (GRP) for aviser: 42 643 868; GRP for websteder: 51 202 539.

Ydermere viser de spørgsmål og kommentarer, som repræsentationerne og Europe Direct callcentrene modtog efter dialogerne, at debatterne havde en virkning, der rækker langt ud over den klassiske envejsskommunikation fra taler til publikum. Borgerne blev hængende og engagerede sig efter de faktiske arrangementer, tilskyndet af debatternes interaktive karakter. De stillede spørgsmål og udtrykte også kritik af bestemte EU-politikker samt kommissærernes generelle politiske holdning

Geografisk spredning af medieindslag (Cadiz-Amsterdam)

1.6. Måling af borgernes holdninger

Som supplement til de fysiske møder dokumenterede Eurobarometerundersøgelser for Kommissionen og de øvrige EU-institutioner europæernes holdninger til Unionens fremtid og deres forventninger til igangværende og fremtidige politiske initiativer.¹³ Netværket af Europe Direct informationscentre og Europe Direct callcentre spillede en vigtig rolle i forberedelserne til og opfølgningen på borgerdialogerne. De oplyste borgerne om dialogerne i eller nær deres region og gav arrangørerne en bedre forståelse af borgernes primære bekymringer i de pågældende geografiske områder. Desuden opfordrede kommissærerne borgerne til at sende ubesvarede spørgsmål og feedback til Europe Direct efter arrangementerne og sikrede, at afsenderne fik svar.

¹³ F.eks. Standard Eurobarometer 80 (efterår 2013); European Parliament Eurobarometer 79.5 (august 2013).

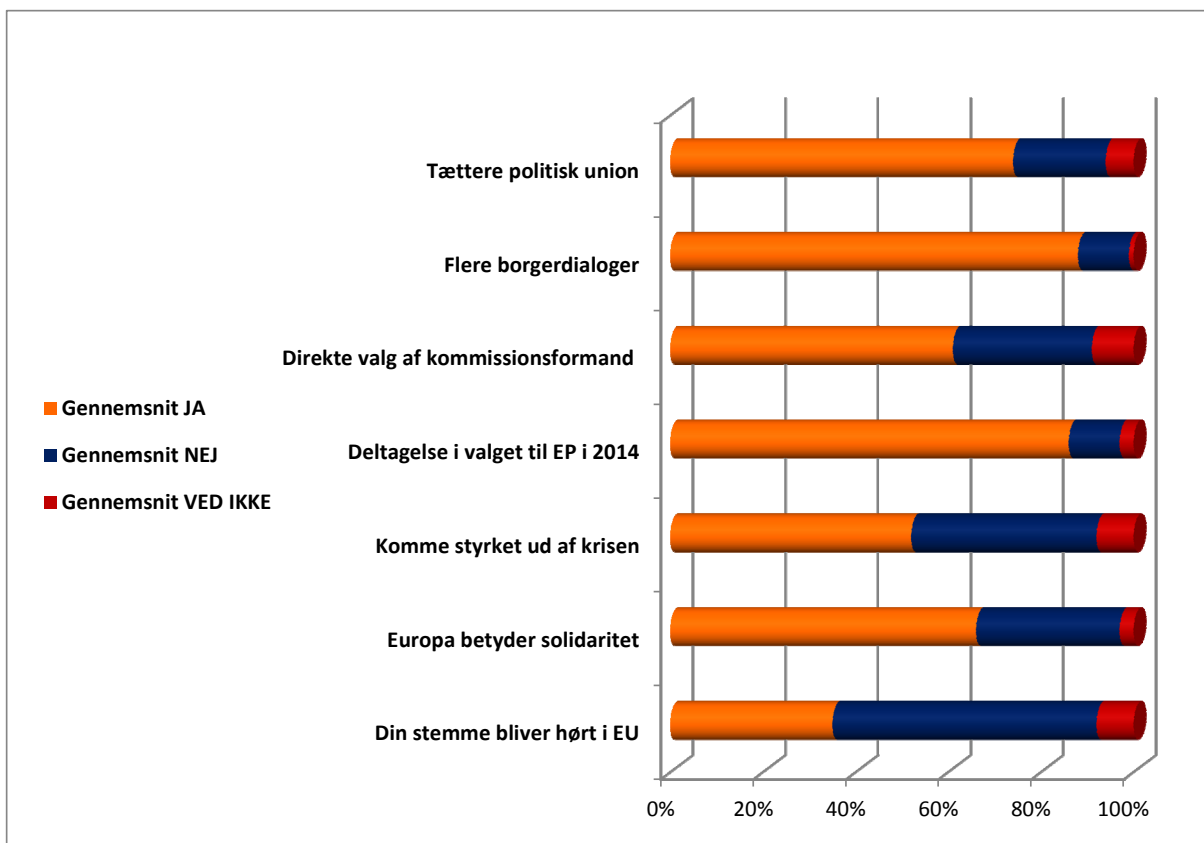
Allerede tidligt i forløbet bad Kommissionen alle deltagerne i debatterne om deres mening. Der blev brugt elektronisk afstemning til at få borgernes feedback på en række afgørende spørgsmål såsom "Føler du, at din stemme bliver hørt i EU?" og "Tror du, at Europa kommer styrket ud af krisen?". Disse spørgsmål blev offentliggjort på alle EU-sprog og stillet af Kommissionens repræsentationer ved andre lejligheder med borgerdeltagelse og af Kommissionens besøgscenter i Bruxelles. I de 18 måneder, hvor dialogerne blev afholdt, blev over 6 000 reaktioner modtaget og analyseret.

Feedback fra borgerdialogerne bekræftede sammen med de forberedende og opfølgende debatter ét betydningsfuldt resultat af Eurobarometerundersøgelserne, nemlig at to ud af tre europæere føler, at deres stemme ikke bliver hørt. Omkring 57 % af deltagerne i borgerdialogerne delte dette synspunkt. Det stemmer overens med det stærke ønske hos næsten 9 ud af 10 deltagere (88 %) om at få flere borgerdialoger.

I medlemsstater, der var særlig hårdt ramt af krisen, gav dialogerne borgerne en anledning til at udtrykke deres bekymringer og direkte konfrontere og udfordre EU-politikere og de nationale eller regionale politikere, men også at opleve, at politikerne ikke veg tilbage fra at tage en konfrontation i debatten. Samtidig gav arrangementerne kommissærerne og andre politikere en chance for at vise, at de er villige til at lytte, og at de gør en indsats for at redegøre for den indsats, der gøres for at overvinde krisen.

1.7. Debatemnerne

Borgerdialogerne omfattede en bred vifte af temaer. De debatterede emner afslørede, hvilket spørgsmål der er vigtigst for europæerne – og hvad de forventer, at de politiske ledere gør for at løse dem. I mange tilfælde afspejlede de synspunkter og spørgsmål, der kom frem i lokalet, de resultater, som fremgik af diverse undersøgelser.

Undersøgelser blandt deltagere i borgerdialoger (Cadiz-Bucharest)

F.eks. viste både undersøgelser og debatter, at borgerne på tværs af alle medlemsstater – uanset om de personligt er berørt eller ikke – bekymrer sig om de økonomiske og sociale virkninger af krisen (især om faren for en tabt generation af unge ledige). Den vigtigste iagttagelse i den henseende er, at deltagerne i debatterne i alle medlemsstater generelt mente, at solidaritet og ansvarlighed skal følges ad. Borgerne i hele Unionen sendte et stærkt signal om, at EU for dem handlede om solidaritet.

Borgernes stemme:

"Mener du, at EU burde gøre mere for at hjælpe os ud af krisen?" – 66,9 % af deltagerne svarede "ja" på borgerdialogen i Berlin (10. november 2012)¹⁴.

"Europa er Grækenland, og Grækenland er Europa. Det betyder union." – tweet på borgerdialogen i Dublin (10. januar 2013).

"Hvad betyder solidaritet? Vi må ikke tabe en hel generation på gulvet. Vi er en union af mennesker!" – ung mand på borgerdialogen i Thessaloniki (22. marts 2013).

¹⁴ Gennemsnittet for alle dialoger var 65,7 %.

EU-borgernes rettigheder i medfør af traktaterne var en fremtrædende del af dialogerne. Deltagerne fokuserede især på retten til fri bevægelighed og politikker, der kan sætte skub i jobskabelsen gennem uddannelse og erhvervsuddannelse.

Borgernes stemme:

"Hvordan kan vi opnå retfærdighed og målet på 75 % beskæftigelse, så længe der ikke er ligeløn?" – kvinde på borgerdialogen i Dublin (10. januar 2013).

"PRISM og TEMPORA har været en øjenåbner. Overvågningslovene i EU skal efterprøves. EU-Domstolen afgjorde, at reglerne om dataindsamling og -lagring ikke er effektive, og det betyder brud på grundlæggende rettigheder." – mand på borgerdialogen i Heidelberg (16. juli 2013).

"Jeg har været af sted med ERASMUS. Nu er jeg med i EVS [den europæiske volontørtjeneste], og jeg møder folk fra hele Europa og synes, det er fedt at være sammen med dem og udveksle tanker og drømme med dem. Vi kan godt lide at være sammen, og vi deler også vores problemer. Vi beder nu dem, der har ansvaret, om at give os lejlighed til at være en del af dette samvær på tværs kulturer." – kommentar efter borgerdialogen i Bruxelles (4. maj 2013) på debatingeurope.eu.

"Den frie bevægelighed er under angreb fra populistiske politikere. EU må gribe ind over for den diskrimination af rumænske statsborgere, der foregår i visse medlemsstater." – deltager i online-borgerdialogen (16. januar 2014).

For så vidt angår Europas fremtid, går over halvdelen af de borgere (54 %), der deltog i arrangementerne i Borgernes Europaår, ind for mere europæisk integration. Desuden støttede tre ud af fire deltagere i borgerdialogerne (74 %) tanken om en tættere politisk union.

Borgernes stemme:

"Vi har brug for reel politisk union. Det er på høje tid at få forenede politiske partier i Europa, der repræsenterer befolkningen. Det er på tide at tage et syvmileskridt i retning af føderalisme." – ung mand på borgerdialogen i Bruxelles (4. maj 2013).

"Vi har brug for en central føderal regering ... for ellers bliver vi delt og opslugt en for en, også de allerstørste som Tyskland, Frankrig og Det Forenede Kongerige." – kommentar efter borgerdialogen i Bruxelles (4. maj 2013) på debatingeurope.eu.

"Valget til Europa-Parlamentet ville være et perfekt tidspunkt at tegne de store linjer og vise, hvad der er vores fælles identitet." – deltager i online-borgerdialogen (16. januar 2014).

Mange kommentarer fra borgerne under dialogerne og de opfølgende debatter belyste deres synspunkt om, at økonomisk integration og mere demokrati skal følges ad. Deltagerne tror på repræsentativt demokrati i EU: 87 % af dem hævdede, at de ville afgive deres stemme ved

valget til Europa-Parlamentet i 2014. Et direkte valg af den næste formand for Europa-Kommissionen ville blive hilst velkomment af to ud af tre deltagere (61 %).

Borgernes stemme:

"15 000 stipendier er forsvundet. De studerende lever under ringe forhold eller må helt opgive deres studier. Mennesker sulter. Kommissionen og Trojkaen har ansvaret." – studerende på borgerdialogen i Coimbra (22. februar 2013).

"De europæiske ledere må ændre taktik og også (gen-)indføre demokratiske værdier. Økonomi er meget vigtigt, men EU må arbejde for befolkningens velstand. – Ja! Som en reformeret føderation af borgere. Den europæiske integration er vokset fra det mellemstatslige cirkus. – Det er ikke et demokrati, nej! Den dag, jeg kan stemme direkte om love og om, hvad der skal ske, vil jeg sikkert gøre det." – modsvar efter borgerdialogen i Bruxelles (4. maj 2013) på debatingeurope.eu.

"Europa er håbet og drømmen for unge ukrainere." – deltager i online-borgerdialogen (16. januar 2014).

Et slående tema, der dukkede op, navnlig efter tildelingen af Nobels Fredspris til EU i slutningen af 2012, var fred. På baggrund af 100-årsdagen i 2014 for første verdenskrigs udbrud – og med Balkankrigene for mindre end en generation siden i frisk erindring – påpegede både borgere og politikere, at Unionens vigtigste resultat var at få bragt en ende på århundreders blodsudgydelser på vores kontinent.

Mange deltagere, især unge, udtrykte stolthed over at være en del af Europas historie og tilhøre en europæisk kultur. Som mange af de øvrige arrangementer i Borgernes Europaår viste de fleste af dialogerne, at europæerne har en ægte interesse for de værdier, som Unionen er bygget på. De forventer, at europæisk integration kan skabe demokrati, retsstat og menneskerettigheder og garantere et retfærdigt samfund, der sikrer alle lige muligheder.

Endelig tyder den feedback, der er kommet fra dialogdeltagerne siden september 2012, på, at borgerne ønsker at have et udvalg af konkurrerende politiske holdninger at vælge imellem ved det næste valg til Europa-Parlamentet og fremover. Det ville understøtte de underliggende temaer om enhed, demokrati og solidaritet.

Borgernes stemme:

"Vi er glade for, at du ville besøge vores ø, hvor folk, der blev udvist af hovedlandet af den fascistiske regering, måtte mødes i hemmelighed i huler eller på strandene. Under krigen udviklede Altiero Spinelli og de andre deres vision for Europa, da der ellers ikke syntes at være noget håb." – borgmester Guiseppe Assenso af Ventotene på borgerdialogen (27. maj 2013).

"Diskrimination i enhver form (positiv såvel som negativ særbehandling) undergraver retfærdighed, lighed og fairplay." – kommentar efter borgerdialogen i Tallinn (14. september 2013).

KONKLUSIONER OG VEJEN FREM: HVORDAN VIDEREUDVIKLER MAN DETTE VÆRKTØJ?

Borgerdialoger er et nyt instrument, et eksperiment i tværeuropæisk kommunikation, som er påbegyndt i lille målestok. De 51 dialoger mellem september 2012 og marts 2014 var en læringsproces for alle involverede. De danner et værdifuldt grundlag for udvikling af initiativer, især med hensyn til kontaktfladen. Åbne debatter mellem EU-politikere og nationale og regionale politikere – som træffer politiske beslutninger – og Europas borgere – hvis hverdag påvirkes af disse beslutninger – sætter ansigt på EU-institutionerne. De hjælper også kommissærerne og andre politikere med at opnå ny indsigt.

Med henblik på de vigtige institutionelle og politiske beslutninger, der skal træffes de kommende år, er det i både borgernes og politikernes interesse at fortsætte debatter af denne type efter valget til Europa-Parlamentet i 2014. For at sikre en sand europæisk debat bør alle niveauer – det europæiske, nationale, regionale og lokale – deltage.

Og denne form har allerede vist de første tegn på at blive udbredt på nationalt plan med nationale politikere i lande som Tyskland, Bulgarien og Irland, som igangsætter egne dialoger. Tidligere politikere, akademikere og tænketanke begynder også at arrangere debatter. Det tyder på, at der er en stærk efterspørgsel blandt borgerne efter denne type samspil – og et reelt potentiale til, at dette kan blive et varigt europæisk projekt. Dette underbygges af det forhold, at forberedelsen og afholdelsen af borgerdialoger har ført til dannelsen af uformelle netværk i flere medlemsstater, bl.a. Frankrig, Italien, Polen og Sverige. Disse netværk kan mangedoble virkningerne af dette initiativ og holde debatten i live ved at samle EU-politikere og nationale og regionale regeringer, Kommissionens repræsentationer og Europa-Parlamentets informationskontorer, individuelle borgere og civilsamfundets organisationer.

En debat er sat i gang. Borgerdialogerne har vist, at Europas borgere er villige til at drøfte europæiske spørgsmål og "*At bringe et egentligt europæisk perspektiv ind i debatten med nationale valgkredse*".¹⁵ Den tværeuropæiske borgerdialog den 27. marts 2014 – med deltagere fra alle byer, der har været vært for en debat, og de borgere, der deltog i onlinedialogen – bør give yderligere fremdrift til dette.

Dialogerne er dermed en af bestanddelene i en bred, europæisk debat, der er nødvendig at tage, inden vi indfører de modige ændringer, der skal til for at opbygge en endnu mere demokratisk union. De har allerede været et instrument til at gøre det klart for europæerne, at de har et reelt valg ved det kommende valg til Europa-Parlamentet – og at deres stemme tæller.

¹⁵ J.M. Barroso, Tale om Unionens tilstand (2013).

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 24.3.2014
COM(2014) 173 final

ANNEX 1

BILAG

til

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

Borgerdialoger - et bidrag til udviklingen af et europæisk offentligt rum

Liste over borgerdialoger

Medlemsstat	By	Dato	Kommissær	EU-politikere, nationale, regionale og lokale politikere
Spanien	Cadiz	27-09-2012	Reding	Borgmester Martinez Saiz
Østrig	Graz	05-11-2012	Reding	Vicekansler Spindelegger
Tyskland	Berlin	10-11-2012	Reding	MEP Roth-Behrendt
Frankrig	Paris	23-11-2012	Reding	
Italien	Napoli	30-11-2012	Andor	Borgmester de Magistris
Irland	Dublin	10-01-2013	Barroso, Reding	Premierminister Kenny, vicepremierminister Gilmore, Europaminister Creighton (trådt tilbage)
Sverige	Göteborg	18-02-2013	Malmström	
Italien	Torino	21-02-2013	Malmström	Borgmester Fassino
Portugal	Coimbra	22-02-2013	Reding	
Italien	Rom	18-03-2013	Tajani	Borgmester Alemanno (ikke genvalgt)
Grækenland	Thessaloniki	22-03-2013	Reding	Borgmester Boutaris
Italien	Pisa	05-04-2013	Potočnik	Borgmester Filippeschi
Belgien	Ghent	12-04-2013	De Gucht	Borgmester Termont
Belgien	Eupen	23-04-2013	Hahn	MEP Grosch, ministerpræsident (det tyske sprogfællesskab) Lambertz
Belgien	Bruxelles	04-05-2013	Reding	(Tidligere) ministerpræsident for Bruxelles-regionen Picqué
Tyskland	Düsseldorf	08-05-2013	Oettinger	MEP Klute
Slovenien	Ljubljana	09-05-2013	Potočnik	
Polen	Warszawa	11-05-2013	Lewandowski	
Tjekkiet	Prag	13-05-2013	Füle	Minister for små virksomheder (Irland) Perry, formand for EU-udvalget i Tjekkiet's parlament Bauer
Italien	Ventotene	27-05-2013	Tajani	Borgmester Assenso
Italien	Milano	07-06-2013	Hedegaard	Borgmester Pisapia
Luxembourg	Esch	30-06-2013	Reding	MEP Goerens, arbejdsminister Schmit, MP Braz, minister for offentlige arbejder, landbrug, landdistrikter, arv og natur (Wallonien) Lutgen
Polen	Warszawa	11-07-2013	Barroso, Reding	Premierminister Tusk, MEP Thun, tidligere premierminister Mazowiecki
Grækenland	Heraklion	12-07-2013	Damanaki	MEP Danellis, guvernør Arnaoutakis
Tyskland	Heidelberg	16-07-2013	Reding	Ministerpræsident (Baden-Württemberg) Kretschmann

Bulgarien	Sofia	23-07-2013	Reding	Præsident Plevneliev
Belgien	Namur	13-09-2013	Reding	Ministerpræsident Demotte
Estland	Tallinn	14-09-2013	Kallas, Rehn	
Italien	Trieste	16-09-2013	Reding	Europaminister Moavero Milanesi
Finland	Helsinki	24-09-2013	Reding	MEP Pietikäinen
Ungarn	Győr	03-10-2013	Andor	Europaminister Győri, MEP Őry
Den Slovakiske Republik	Košice	05-10-2013	Šefčovic	Formand for det slovakiske parlament Paška
Sverige	Stockholm	15-10-2013	Reding	Europaminister Ohlsson, MEP Ludvigsson
Belgien	Liège	17-10-2013	Barroso	Vicepremierminister Reynders (Belgien), økonomiminister (Wallonien) Marcourt
Letland	Riga	18-10-2013	Piebalgs	Forsvarsminister Pabriks
Malta	Valletta	07-11-2013	Borg	
Frankrig	Marseilles	14-11-2013	Reding	Justitsminister Taubira
Cypern	Limassol	28-11-2013	Vassiliou	
Østrig	Eisenstadt	29-11-2013	Hahn	Ministerpræsident (Burgenland) Niesl
Belgien	Bruxelles	05-12-2013	Vassiliou	MEP Durant
Litauen	Vilnius	13-12-2013	Reding	
Online	Virtuel dialog	16-01-2014	Reding	
Danmark	København	06-02-2014	Hedegaard	
UK	London	10-02-2014	Reding	Europaminister Lidington
Spanien	Barcelona	23-02-2014	Reding	
Frankrig	Paris-Banlieue	27-02-2014	Barnier	Europaminister Repentin
Kroatien	Zagreb	03-03-2014	Mimica	
Tyskland	Koblenz	10-03-2014	Oettinger	Ministerpræsident (Rheinland- Pfalz) Dreyer, Europaminister (Rheinland-Pfalz) Conrad
Nederlandene	Amsterdam	14-03-2014	Reding	Borgmester van der Laan
Rumænien	Bukarest	17-03-2014	Ciolos	
EU	Paneuropæisk dialog i Bruxelles	27-03-2014	Barroso, Reding, Rehn, Potočnik, Vassiliou, De Gucht, Damanaki, Hahn, Hedegaard, Andor, Mimica	MEP Roth-Behrendt, borgmester i Cadiz, Martinez Saiz